

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED. Szerkesztőség: Somogyi ucca 22. I. em. Telefon: 23-33. - Kiadóhivatal, külsőnkönyvtár és jegyiroda: Aradi ucca 8. Telefon: 13-06. - Nyomda: Lőw Linót ucca 19. Telefon: 13-06. Távirati és levélcím: Délmagyarország Szeged

Csütörtök, 1933 június 1

Ara 12 fillér 123.

IX. évfolyam, 122. sz.

ELŐFIZETÉS: Havonta helyben 3.20. Vidéken és Budapesten 3.60, külföldön 6.40 pengő. - Egyes szám ára hétköznap 12, vasár- és ünnepnap 20 fill. Hírlapok felvétele tarifája szerint. Megjelentik hétévi kivételével naponta reggel

A szegedi fák

Tegnap ezen a helyen egy félmondatban már szóváltottuk azt a pusztítást, amit a városi kertész az utak és terek fáiban végez. Ennek a rombolásnak rendszeres munkájához és jelentős méreteihez nagyon aránytalan lenne, ha megállnánk e félmondatos méltatás mellett. A városi kertész valóban zokon vehetné, hogy akkor, amikor ilyen kitarással, ennyi rendszerességgel, ennyire komoly pedantériával végez valamit, akkor a nyilvánosság számára csak egy félmondatban méltassuk munkásságát s munkásságának eredményeit.

Hogy ezt a munkát a maga egészében méltatni tudjuk, elsősorban a Boldogasszony-sugárut fáira gondolunk. Nem a kivágott, a kidöntött, a legyilkolt platánokra, ezeken már nincs segítség, ezeket már feltámasztani nem lehet, ezekkel már jóvátehetetlenül szegényebb lett a város. De nézzék meg a megmaradt platánokat. Dús lombu, árnyékos fák szegték az utat kétfelől, — ha a fák között van rangkülönbség, akkor a platánok a méltóságos urak. Milyen gyönyörű volt a Boldogasszony-sugárut-i platánallé s nézzék csak meg, hogy a városi kertész mit idézt el a gyönyörű fákat. Mint az akasztófák, úgy meredeznek most a sugárut két szélén a megcsontított fák. Vastag törzseiket derékban szabdalták szét s most csupasz és fenyegetően egyetlen zöld levél vigasztalása nélkül merednek a megcsontított platánok a Boldogasszony-sugárut két oldalán.

Lehet, hogy ebben a munkában van stilus, de az bizonyos, hogy lélek nincs. Csak annak örülünk, hogy szegény Kállay Albert, aki egyformán volt főispánja az embereknek és a fáknek, nem érte már meg ezt a fairtást. De ha a régi bor megéri a szőlő virágzását, akkor az ő szíve is megvonaglott a szegedi hantok alatt, amikor szépséges platánjainak nekifogták a fejszét és a fűrész. S ha csak a Boldogasszony-sugáruton irtották volna ki a fákat! A múlt évben nekiestek az újszegedi liget fáinak is s tennispálya nagyobbítás okából s levegőjavítás ürügyével a gorlicei áttörést végrehajtották a liget fái között. Az embernek elszorult a szíve, amikor ezt a munkát látta. A város uraiban még volt annyi törődés, hogy a fairtás ellen felsíró panaszokra összehívták a közkerti bizottságot. A közkerti bizottság össze is ült, tiltakozott is a fák kiirtása ellen, ez a tiltakozás azonban nem tudta megállítani a rombolás munkáját.

S ez a fairtás a kulturpalota előtt is kitombolta szenvedélyét. A Stefánia-sétányt ki kellett bővíteni, ehhez a kibővítéshez a városi kertész el is készítette terveit, de az utakat úgy vonalazta ki, hogy néhány öreg, harminc-negyven éves fának vezette neki az utat. Csak a Stefánia sarkán állottak ezek a szegény öreg, de lombos, teliszepekű fák, — hova lett a tavalyi hó és hova lettek az öreg fák? A városi közkertész kiirtotta ezeket a fákat is, mert stilusérzékeny nem engedte azt meg, hogy fenyők álljanak a francia park mellett.

Hát ez a francia park éppen annyira francia, mint Francia Kis Mihály, de — különös hasonlatokat vet fel a gondolat tit-

kos kohója, — megölték már a fákat s az öreg, de még erejük teljében pompázó fának az életükkel kellett megfizetni ennek a kis sétánynak mondvacsinált stílusáért. Mi nem vagyunk a stílus ellenségei, de azt hisszük, hogy a kertészben mégis csak a fák szaporítása, a fák nevelése, a fák gondozása a stílus, a fák pedig a fák irtása, a fák megcsontítása, — nem az a stílus, hogy lombos, életerős, árnyatadó platánokat akasztófákká becstelenítsen meg a fejsze és a fűrész. A fának, nem pedig a fairtásnak kultuszát kellene szolgálnia a városi kertésznek. Nekünk nincs módunk arra, hogy műemlékké nyilvánítsunk élő fákat s úgy védjük meg a rájuk leselkedő fejszékkel szemben, de mégis csak kellene védekezést találni az ellen a fairtató és facsonkító szenvedély ellen, ami ebben a városban folyik.

Az élő fa nem érdemli meg azt a védelmet, amiben a padok részesülnek? Aki a közterén felállított padba bevési ideáljának ne-

vét, az ingóvagyonrongálásának vétségét követi el. S nézzék meg a Boldogasszony-sugárut fáit, el lehetett végezni ezt a facsonkítást, ezt a fairtást anélkül, hogy aki ezért felelős, annak egy hajaszála se görbüljön meg s az folytassa, folytathassa másutt azt a munkát, amit itt, még a költőt sem idézhetjük, hogy: nem egész dicstelenül kezdett el. Mert az itt végzett munkában valóban nem sok a dics.

Még haló porában is áldja ez a nemzedék az erdőtelepítő Vedres István emlékét. Milyen őszinte és milyen egyetemes elismerés hálálkodik azért a munkáért, amit az erdők telepítése s az erdők védelme terén Kiss Ferenc végzett. Mennyi szeretetet, törődést, hozzáértést, ajnázó gondoskodást áldozott Kállay Albert a fának és a virágoknak! S mintha ebből a városból kiveszett volna a fák kultusza, a virágok szeretete, az élő zöld szín gondozása és védelme. Mintha az akasztófákká roncolt platánokon végezte volna ki életét a fák szegedi kultusza is!

A kultuszminiszter bejelentette a vidéki egyetemek összevonását

Teljes egyetemmegszüntetés helyett: egyes karok szüneteltetése és összevonása — »A megoldás még nem érett meg teljesen« — A sopronmegyei képviselők érdekes állásfoglalása a soproni főiskola át-helyezése ellen

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) A képviselőház szerda esti ülésének eseménye Hóman kultuszminiszter kétórás beszéde volt, amelyben a miniszter többek között az egyetemek jövő soráról is beszélt. A miniszter beszéde előtt Pakots József azt tette szóvá, hogy július 1-én a fedett uszodában felakarják állítani Komjádi Bélának, a világhírű magyar vízipólócsapat kapitányának szobrát, de az ünnepség elmarad, mert a közmunkatanács elnöke nem engedi meg a szobor felállítását Komjádi Béla vallása miatt. Felhívta a minisztert, hogy előzze meg ezt a botrányos esetet.

A kultuszminiszter az egyetemi kérdésről szólva, azt mondta, hogy vidéken a városok érdekei miatt nem akar teljesen megszüntetni egyetlen egyetemet sem. Nem marad más hátra, — mondotta tovább —, mint egyes karoknak szüneteltetése, összevonása. Egyetemes kulturális érdekekről van szó, a partikuláris szempont nem lehet döntő. A kérdés még nem érett meg a döntésre — mondotta még a miniszter, majd azzal fejezte be szavait, hogy „tervétől még küldöttségjárás esetén sem hajlandó eltérni.“

A kultuszminiszter beszédének érdekes folytatása lett. A kultuszminiszter beszédében bejelentette többek között azt is, hogy Sopronból áthelyezi a bányászati főiskolát és az itt elhelyezett pécsi technológiai főiskolát. A sopronmegyei képviselők értekezletre ültek össze, amelybe bevonták Simon Elemér soproni főispánt is. Az értekezlet résztvevői megbeszélték a miniszter bejelentése következtében előállott helyzetet és megállapították, hogy a két intézmény áthelyezése Sopront rendkívül súlyosan érintené. A képviselők arra az álláspontra helyezkedtek, hogy ebben az esetben aligha maradhatnak tagjai az egységes pártnak. Simon Elemér főispán olyan kijelentést tett, hogy ő is kénytelen lenne a maga személyére nézve a konzekvenciákat levonni. Az értekezlet elhangzottairól tájékoztatták Hóman Bálint kultuszminisztert, aki kijelentette, hogy június második felében Sopronba utazik, hogy megvizsgálja a helyzetet, nem zárkózik el a méltányos megoldástól.

A folyosón egyébként csendes derűtlenséggel tár-

gyalták azt a hírt, hogy a Meskő Zoltán-féle Hitler-párt kerületi vezetői értekezletet tartottak és kimondották, miután Meskő viselkedése nevetségessé tette a pártot, bizalmatlanok vele szemben és kilépnek a pártból. A Fábián Béla és Meskő Zoltán közötti lovagias ügyet kölcsönös sajnálkozással intézték el a megbízottak.

A képviselőház szerda esti üléséről részletes jelentésünk a következő:

A kultusztárca részletes vitájával kezdődött az ülés. A címnél Navrátil Dezső annak a reményének adott kifejezést, hogy az egyetemi tantervek számát nem fogják tovább csökkenteni.

Pakots József Komjádi Béla szobrának felállítását sürgette, majd Kun Béla kérte, hogy könnyítsenek a felekezeti iskolák nehéz helyzetén.

Hóman Bálint kultuszminiszter

válaszolt ezután a vitában elhangzott észrevételekre. Hangoztatta beszédében, nem ismeri el azt, hogy a kulturpolitika alárendelt függvénye lehetne akár a pénz-, akár a gazdaság-, akár a szociálpolitikának. Nincs szó kulturánk csökkentéséről — mondotta —, de kulturális szervezetünknek alkalmazkodnia kell az állampolgár teherbíró képességéhez.

Kijelentette ezután, hogy

teljes egyetemmegszüntetésre nem hajlandó.

A Pázmány Péter Tudományegyetem 300 éves. Nem vállalhatna felelősséget olyan politikáért, amely csorbitaná ezt a világhírű intézményt, hasonló az álláspontja a műegyetemmel szemben is. Ezután azt mondotta, hogy miután az egyetemi városok érdekei miatt a teljes egyetemmegszüntetéshez nem folyamodhatik,

kénytelen lesz egyes tudománykarok szüneteltetéséhez és összevonásához fordulni.

Kijelentette, hogy

a vidéki egyetemek kérdésében a meg-